

Forskrift 25. september 2009 nr. 1222 om IT-standarder i offentlig forvaltning

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 24.06 2011 med hjemmel i lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 15a. Fremmet av Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet

Endringer: Endret ved forskrift 24. jun 2011 nr. xxx.

§ 1. Formål og anvendelsesområde

Forskriftens formål er å bidra til at ethvert organ for stat eller kommune (jf. forvaltningsloven § 1 første punktum), tar i bruk IT-standarder som legger til rette for og fremmer elektronisk samhandling mellom offentlige virksomheter og mellom offentlig sektor og samfunnet for øvrig.

Forskriften kan omfatte tekniske, semantiske og organisatoriske standarder.

§ 2. Begreper

I forskriften her menes med:

- (1) *standard*: normative dokumenter, herunder også spesifikasjoner, retningslinjer og veiledninger
- (2) *forvaltningsstandard*: nærmere angitte krav, anbefalinger eller retningslinjer gitt av en relevant myndighet om at visse standarder skal legges til grunn for hele eller større deler av forvaltningen
- (3) *teknisk standard*: standarder for hvordan IKT-systemer skal være utformet, herunder også brukergrensesnitt og grensesnitt mot andre IKT-systemer
- (4) *semantisk standard (menings- eller fortolkningsmessig standard)*: standarder som klargjør det betydningsmessige innholdet av data
- (5) *organisatorisk standard*: standarder som klargjør organisatoriske, rollemessige, prosessuelle eller avtalemessige forhold mellom samhandlende parter
- (6) *Standardiseringsrådet*: rådgivende organ nedsatt av Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet. Rådet er bredt sammensatt og har representasjon fra både statlig, fylkeskommunal og kommunal sektor

Standardiseringsrådet har en rolle som tilrettelegger og pådriver for systematisk bruk av IT-standarder i offentlig sektor. Rådet skal gi anbefaling til Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet om hvilke IT-standarder som bør legges til grunn i forvaltningen. Rådet skal primært beskjeftige seg med standarder som har relevans for en stor bredde av offentlige aktører.

§ 3. Prosess, endringer, mv.

- (1) Obligatoriske standarder fastsettes av FAD. Standardiseringsrådet skal behandle konkrete forslag til slike standarder i henhold til fastsatte retningslinjer for rådet.
- (2) Øvrige retningslinjer og forslag til standarder skal publiseres på Standardiseringsrådets hjemmeside og skal være tilgjengelig gjennom www.regjeringen.no.

§ 4. Obligatoriske standarder

- (1) Publisering av tekstdokumenter på offentlige nettsider

Når dokumenter beregnet for lesing skal publiseres på offentlige internettsider, gjelder følgende obligatoriske krav om de tekniske standardene som skal benyttes:

Ved publisering av ferdigstilte dokumenter beregnet for lesing skal det benyttes

- a. HyperText Markup Language, HTML 4.01/Extensible HyperText Markup Language, XHTML 1.0 som hovedregel, eller
- b. Portable Document Format (PDF), versjon PDF/A-1 (ISO 19005-1:2005), PDF 1.4, PDF 1.5, PDF 1.6 eller PDF 1.7 (ISO 32000-1:2008) i de tilfeller man har behov for å ivareta formattering.

Ved publisering av dokumenter som skal kunne bearbeides videre, skal det benyttes Open Document Format (ODF), versjon 1.1 (OASIS, 1.2.2007).

Det er anledning til å publisere et dokument i andre formater i tillegg til formatene som er spesifisert ovenfor.

Offentlige nettsider skal tilfredsstillere kravene i forskriften her ved publisering av nye dokumenter på nettsider fra og med 1. januar 2010, og på alle tidligere publiserte dokumenter innen 1. januar 2014.

- (2) Utveksling av tekstdokumenter som vedlegg til e-post

Når dokumenter med tekstlig innhold skal utveksles som vedlegg til e-post fra offentlig sektor til innbyggere og næringsliv, gjelder følgende obligatoriske krav om de tekniske standardene som skal benyttes:

PDF 1.4 – 1.6, PDF 1.7 (ISO 32000-1) eller PDF/A (ISO 19005-1) ved utveksling av dokumenter beregnet for lesing

ODF 1.1 (Oasis, februar 2007), ved utveksling av dokumenter beregnet for redigering hos mottaker etter avsending fra offentlig myndighet

Offentlig sektor skal tilfredsstillere ovenstående krav ved utveksling av dokumenter som vedlegg til e-post med innbyggere og næringsliv fra og med 1. juli 2011.

(3) Publisering av multimedieinnhold på offentlige nettsider

Når multimedieinnhold skal publiseres på offentlige internettsider, gjelder følgende obligatoriske krav om de tekniske standardene som skal benyttes:

- a. For publisering av video skal minst en av følgende standarder benyttes:

Videosporet kodet i Theora 1.0 (Xiph.org 2008) og lydsporet i Vorbis 1 (Xiph.org 2004) innkapslet i Ogg (RFC 3533, IETF 2003)

Videosporet kodet i H.264 (ISO/IEC 14496-10:2009) og lydsporet i AAC (ISO/IEC 13818-7:2003) innkapslet i MP4 (ISO/IEC 14496-14:2003).

- b. For publisering av lyd med tapsbasert komprimering på offentlige internettsider skal minst en av følgende standarder benyttes:

Vorbis 1 (Xiph.org 2004) innkapslet i Ogg (RFC 3533, IETF 2003)

MP3 (ISO 11172-3), uten innkapsling

- c. For publisering av lyd med tapsfri komprimering på offentlige internettsider skal minst en av følgende standarder benyttes:

FLAC 1.2.1 (Xiph.org 2007) med innkapsling i Ogg (RFC 3533, IETF 2003)

FLAC 1.2.1 (Xiph.org 2007) med FLACs eget innkapslingsformat.

- d. For publisering av bilder på offentlige internettsider skal følgende standarder benyttes:

JPEG (ISO/IEC 10918-1) for bilde med tapsbasert komprimering av punktgrafikk

PNG (ISO/IEC 15948:2003) for bilde med tapsfri komprimering av punktgrafikk, gjerne supplert av GIF

Statlige nettsider skal tilfredsstillere ovenstående krav til nytt multimedieinnhold per 1.1.2012, mens kommunale nettsider skal tilfredsstillere kravet innen 1.1.2013. For tidligere publisert multimedieinnhold skal statlige nettsider tilfredsstillere kravet per 1.1.2014, mens det for kommunale nettsider skal tilfredsstillere kravet innen 1.1.2015.

(4) Utforming av næringslivsskjema på offentlige nettsider

Elmer 2-retningslinjene (Nærings- og handelsdepartementet/ Brønnøysundregistrene 2006¹) er obligatoriske for næringslivsskjema på offentlige nettsider. Retningslinjenes ”skal”-krav anses som obligatoriske, mens retningslinjenes ”bør”-krav anses som anbefalinger.

Offentlige virksomheter og leverandører av skjemaverktøy skal implementere Elmer 2-retningslinjene på best passende tidspunkt, gjerne i forbindelse med nødvendig utskifting og videreutvikling av eksisterende løsninger.

¹ <http://www.brreg.no/elmer/>

(5) Tegnsett ved utveksling av informasjon mellom offentlige virksomheter og med innbyggere og næringsliv

Ved all utveksling av informasjon mellom offentlige virksomheter og med innbyggere/ næringsliv skal tegnsettstandarden ISO/IEC 10646 representert ved UTF8 benyttes. Inntil videre aksepteres det en begrenset støtte til tegn som finnes i ISO 8859-1 supplert med ytterligere 6 nordsamiske tegn i store og små representasjoner (Č, č, Đ, đ, Ŋ, ŋ, Š, š, Ʀ, Ƨ, Ž, ž). Statlig sektor skal tilfredsstillere ovenstående krav fra 1. januar 2012, mens kommunal sektor skal tilfredsstillere kravet innen 1. januar 2013.

(6) Tegnsett i interne systemer

Det er obligatorisk for alle offentlige virksomheter som skal gjøre større omlegginger, gjennom nyetablering eller videreutvikling av alle typer IT-løsninger, å implementere full støtte for ISO/IEC 10646. Kravet gjelder fra ikrafttredelsesdatoen for denne forskrift.

(7) Elektronisk faktura og kreditnota

Statlige virksomheter plikter å kunne ta i mot faktura og kreditnota på standarden ”Elektronisk handelsformat” fra 1.7.2011¹.

§ 5. Frist for å tilpasse seg spesifiserte obligatoriske standarder

Frist for å tilfredsstillere kravene i forskriften her angående bruk av obligatoriske standarder er fastsatt i tilknytning til hver enkelt standard og fremgår av § 4.

¹ Standarden er tilgjengelig fra: <http://www.anskaffelser.no/filearchive/implementeringsveileder-for-ehf-faktura-og-kreditnota-v1.4.1.pdf>

§ 6. Unntak

Dersom oppfyllelse av en obligatorisk standard medfører en særlig uforholdsmessig byrde for virksomheten, kan standardene i § 4 helt eller delvis fravikes. Denne unntaksbestemmelsen gjelder for § 4 nr 5.

Dersom virksomheten finner å måtte fravike den obligatoriske standarden, skal dette straks meldes til Direktoratet for forvaltning og IKT med en begrunnelse for avviket.

§ 7. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2010.